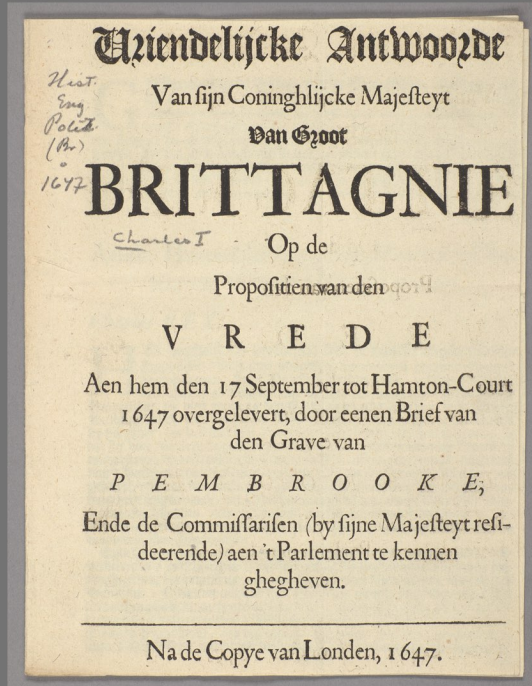

Vriendelijcke antwoorde van sijn Coninghlijcke Majestejt van ...

Tryck // / I25 B11c Br. 1647

Tillkomstår 1647

Digitaliserad år 2019

Vriendelijke Antwoorde

Van sijn Coninghlijcke Majesteit

Van Groot

BRITTAGNIE

Charles I

Op de

Propositien van den

V R E D E

Aen hem den 17 September tot Hamton-Court
1647 overgelevert, door eenen Brief van
den Grave van

P E M B R O O K E;

Ende de Commissarisen (by sijne Majesteit resi-
deerende) aen 't Parlement te kennen
ghegheven.

Na de Cotype van Londen, 1647.

*Hist.
Eng
Polit.
(Br)*

1647

WILHELMUS REX BRITANNIAE

Van zijn Coninghlike Majesteit

aan

BRITANNIE

aan van Opper-Huyse

Van R. E. D. B.

Aan hem den 17 degen van Francon Cour
1047 overgeleverd

P. E. M. B. R. O. K. E.

Ende de Commissarissen (of) sijn Majesteit
doetende) aan et al. te kennen
ghegheven

N. de C. v. a. n. d. e. 1647

Mijn HEERE,

Glieren abondt hebben wy de Propositionen (volgens onsen last) aen den Coningh overghelevert; Syne Majest. seide/ dat hy daer op antwoorzen soude/ soo haest als hy konde; ende alhoewel wy van D. C. last hebben/ dat drie van ons met de antwoorde weder-keeren souden/ soo is ons ootmoedigh versoek: (delwyle wy soo langhe vertoef hebben) dat wy al te samen met de Antwoorde van Syne Majestept moghen weder-keeren/ ende van desen dienst ontslagen mogen werden/ 't welck als een groot faueur erkent sal werden: By ons ulver Hoogheyt & ootmoedighe Dienaer & Pembroke ende Montgomery, &c. Hampton-Court, den 18 Septem-ber / 1647.

Aenden Honorablen Grave van *Manchester*, Ora-
teur van 't Opper-Huys, *pro tempore*.

Charles REX.

Het daghelijcks vertoeben van de komste van de nieuwe Propositionen/ heeft syne Majestept verzoesacht gheene antwoorde daer op te doen: Syne Majestept verstaet mede/ dat hare sendinghe niet anders en streckt/ dan tot over-een-kominghe van hare eerste Propositionen; tot dien eynde is den Grave van Londerdale voor 10 daghen tot Londen getweest/ ende voor Syne Majest. versocht/ hem gehooz te geben; daer hy voegende/ dat vele van syne Onderfaten belet werden by hem te komen; ja dat het voor een Crimen gerekent wierde/ indien yemandt met syne Majestept conberseerde dan alleenlijck de Commissarisen/ ofte de gene die particulierlijck van 't Parlement daer toe verkoozen zijn/ noch dat oock gene Brieven aen hem gelevert/ ofte van hem ontfangen sullen werden: waer over syne Majestept in waerheyt seggen mach/ dat hy der halven niet en kan eenige Concessien of beantwoordinghe doen/ delwyle hy gheen meester zijn en mach van al sulcke ordinaire saken; 't welck immer & ongetwyfelt de gherechtighheyt is van eenigh (ja de alderminste) Ingebozene:

Ende sekerlijck uwe Majestept heeft oorsake/hem sul te houden/ tot de sake verbeterd is / tusschen syne Majestept ende syne Parlamenten van beyde koninghrijcken/ tot bevestinge vaneenen bestendighen Brede in syne Majestept & Dominionen; Ende daer na heeft syne Majestept eenighe Maenden met al sijn Vermogen gearbeyt/ om den selven Brede te bekomen/ syne goede Weeninge ende oprechte Conscientie/ haer te verstaen te geven/ tot al sulcke Beantwoordinghe van de Propositionen / als best met sijn Parlement over-een komen mochte/ maer 't schijnt Godt niet belieft heeft/ ende sijn Conscientie niet toe-laten wilde

(tot Welstandt van sijn Persoon ende Onderfaten) om op alle hare Propositien toe-stemminge te doen ; Eben-wel sijne Majestejt (om al de Werelt bekend te maken sijnen goeden wille tot den Vyede) heeft goet gebonden / om alles toe te stemmen wat hem mogghelijck is / ende dat beyde Huspen tot West-Munster voozder alsulcke middelen sullen beramen / die wat beter met sijn Gozdeel overeen komen mogen ; Vermanende hun eens te confidereeren / dat indien sijne Majestejt met lichtbaerdighe Ondertekeninghe hem upt dese Troublen bzachte / of hy daer na niet alles wederom (sijn gelegenthejt waer-nemende) bzeken konde / allegeereinde / dat gedwongen concessien niet en behoefden onderhouden te werden ; Doch dit Vooznemen en is noyt sijne Majestejts Intentie gheweest / maer 't selve versoepende / alleenlijck by ghelijckenisse verhalende van sulcks te konnen doen. Wat aengaet d'eerste Propositie / geeft sijne Majestejt tot antwoorde : Dat wanneer hy tot Londen komende / van Hertzen gaerne met sijn Parlement wil bereenigen in al 't gene strecken sal tot reputatie van beyde Koningrijcken ; of de Vergaderinghe van de Staten van Schotland / oft van de Commissarissen ofte Gedeputeerden van peder Coningrijck / specialijck in de saken / welcke in die Propositie versocht werden ; mits conditie / dat sy al te samen letten sullen op de dingen / streckende tot sijne Majestejts Eere ende Reputatie.

Tot antwoorde van alle de Propositien / aengaende de Religie : Sijne Majestejt verklaert / dat hy 't Presbyteriale Governement wil confirmereen / de Vergaderinghe der Theologanten tot Westmunster / ende het Directorium vooz drie jaren / wesende den tijdt by beyde Huspen besloten / soo dat sijne Majestejt met sijn huyg-houdinghe niet verhindert werde van haren Gods-dienst die sy vooz desen hadden ; Ende dat oock een vyve Consultatie ende Debat ghehouden mach werden met de Theologanten tot West-munster (waer by 20 van sijne Majestejts nominatie geboeght sullen werden) op dat alsoo dooz sijne Majest. ende beyde Huspen te weghe ghebracht mach werden / hoe men de Kercke na de voorsz drie jaren Gouverneeren sal. Aengaende 't Verbondt ; Sijne Majestejt is daer noch niet in vermoeght / ende versoecht respijt / om daer in 't particulier op te antwoorden / wanneer sijne Majestejt tot Londen komt / om dat het een consistentieuse sake is / sod en kan hy daer geen resolutie in geben / vooz en al eer hy geaffisteert is met advijs van eenighe van sijne Majestejts eppen Capellanen (t welck hem tot noch toe geweygert is) ende andere Leeraets / bequaem zijnde om sijne Majestejt hier in goede onderrichtinghe te doen ; als dan wil sijne Majestejt openlijck betoonen / beyde sijn Zegel vande Protestantsche Professie / ende de Unie van dese twee Koningrijcken. In de sevende ende achtste Propositien consentieert sijne Majestejt. Op de negende sal sijne Majestejt goede Satisfactie doen / wanneer hy in 't particulier daer van ge-infoorneert is. Sijn Majestejt antwoorde op de thiende : Dat hy althijt bereyt is geweest / om de Practijcken vande Papisten te weeren ; ende is daerom te vyden / dat een Acte van 't Parlement hier van ghemaecht werde ; Ende dat tegens hun na de Cassippen van 't Landt strictelijck geprocedeert werde. Sijne Majestejt consentieert oock in een Here vande observatie van den Sondagh / tot af-weeringe van alle Innovatie ende Past-stellinghe vande Leere des Goddelijcken woorts ; Ende sijne Majestejt wil oock sulcke Acten toe-staen tot Gelt-sourneringe / tot Betalinge van alle publijcque Schulden. De Propositie / aengaende de Militie /

tie/al hoe wel sijne Majestejt daer op niet kan consenteeren in terminis / ghe-
lijck 't selve geproponeert is/om dat hy van gevoelen is/dat hy sich vergatpen
soude/tegen de Macht hem van Godt verleent / ende tegen de Wetten van het
Landt / die strecken moeten tot Bescherminge van sijn Volck / ende soude oock
strecken tot verkleyninghe van sijn Posteritejt / haer Recht ende Prerogati-
tejt vande Croone/ende so doende / soude de Monarchie in dit Koninghrjck ge-
hecrenck werden/so dat daer niet veel meer overblijven soude/ dan den bloten na-
me ende schaduwte eens Coninghs ; Ewentwel / indien dit de eenigste Middell
ende Reservatie is van den Biede van dit Coninghrjck/ende de Conclusie van
desen ongeluckigen Oorlogh ('t welck sijne Majestejt althijt verstaen heeft de
oorzake te zyn) so wil sijne Majestejt volkomen Satisfactie doen/tot welcken
hy willigh by Acte van Parlement : dat de geheele macht van de Militie/so te
water als te lande voor den tijdt van 10 Jaeren in handen gestelt werde van al
sulcke Personen/als beyde Hupsen verkiezen sullen/gebende hun macht/gedue-
rende den voorsz tijt/om Personen op ende af te setten na hun believen/ende dat
de selve naderhandt wederom bevestight werde/ghelijck die ten tijde vande Co-
ninginne Elisabeth / ende Coningh Jacobus (Hooghloflicher memozie) ghe-
weest is. Ende nu beveelt Sijne Majestejt sijne beyde Hupsen des Parle-
ments (dewyle sy Engelschen zyn ende Bemidders van Biede / dooz de plicht/
die sy sijne Majestejt schuldiogh zyn / ende dooz Compassie die sy hebben met
hare Mede-ouders) dat sy willen acceptereen 't gene sijne Majestejt op hun
versoeck / waer dooz den ghewenschten Biede in dit Coninghrjck verkregen
mach werden. Sijne Majestejt wil 't selve oock toe-staen aen 't Coninghrjck
van Schotlandt/in dien het versocht wert/aengaende den Biede tusschen bey-
de Coninghrjcken.

Belangende Vlandt (wanneer d'andere saken afgehandelt zyn) Sijne Ma-
jestejt wil daer in oock goede Satisfactie doen ; Sijne Majestejt weet wel/
dat een generale Acte van Oblivie den besten weegh tot een vasten Biede is ; en-
de dat na een langduerigen Oorlogh de Wyshijt van dit/ende andere Coning-
hrjcken goet gebonden hebben/generael Pardon te verleenen/waer dooz groot e
menighe van Personen ende Familien in ruste ghebracht zyn / die ander sintz
meerder verderf verwecken souden; Sijne Majestejt versoekt daerom/dat sijn
beyde Hupsen des Parlements/dit doch wel overwegen willen : Dat het een
groot dishonour voor hem soude zyn / indien hy so vele aensienlijke Personen
soude abandonereen/die haer Welvaert (als een schuldioge plicht) by hem opge-
set hebben/ende proponeert het te zyn een getuygenisse van hare affectie tot sijn
Majestejt ; Dat een generale Acte van Oblivie / ende vpp pardon by Acte
van Parlement gepasseert mach werden.

Aengaende het nieuwe groote Zegel / sijne Majestejt is willigh 't selve te
confirmereen/ende alle de Acten/die uyt kracht van dien ghedaen zyn/tot desen
tegenwoordigen tijt;mits conditie/dat de Acten/die dooz hem gedaen zyn/uyt
kracht van sijn Majestejts Groote Zegel / oock sullen vooz goet erkent wer-
den/die sijne Majestejt van wegen sijne Reputatie / ende Justitie verobligert
is te mainteneeren ; ende dat de selve mogen geappozeert werden na de Wet-
ten van 't Landt.

Belangende de Officieren gementioneert inden 19 Artijckel / sijne Majestejt

wil sijn Parlement (als hy tot Westminster komt) alles toe-
staen in sijn vermogen is; Doch so verre / als het niet en streckt tot dis-reputatie van sijn
Majesteys Croone. Sijne Majesteit wil van Hertzen gaerne consenteeren in
de Acten / tot confirmatie vande Privilegien ende Costumen vande Stadt
Londen / ende al 't gene gementioneert is in de Propositionen voor hare particu-
liere advantage.

Ende dewijle sijne Majesteit hem bevljcht heeft / met sijn beyde Huysen
dus verre in gespoek te komen (op dat alles oprechtelijck mach af-gehandelt
werden) verfoecht sijne Majesteit op 't spoedighste tot Westminster by sijn
Parlement te mogen verschijnen / met al sulcken Reputatie / als sy aen haren
Souvereyn schuldigh zijn / om aldaer de Acten / ende alles hier vozen gementio-
neert / solennelijck te confirmeeren / ende om te geven ende te genieten satisfactie
in alle de over-geblevene Particulariteyten; ende oock om alle voor gaende lief-
de ende getrouwicheydt wederom te vernieuwen / tot Welstandt van sijn Co-
ninghlijcke Majesteit / ende van sijn Volck; op welck gelukkig Accoord / sijne
Majesteit sal bevoorden den Prince sijnen Soone 't selve te kennen te gheben /
om op 't spoedighste wederom te komen / ende sich gehoorzaemelijck in te stellen.

Aen den Orateur van 't Opper-huys (pro tempore) om de Heeren ende Ghe-
meenten / in 't Parlement van Engelandt / tot Westminster / ende de Com-
missarissen van 't Parlement van Schotlandt over-ghelevert te werden.

Brief van een Edelman uyt Hampton-Court gheschreven.

S I R,

DE Commissarissen van beyde Koningrijcken hebben de Pro-
positien gister avondt aen den Koningh over-gelevert; Daer
by waren present: Den Grave van Pembroke, den Heere van
Montague, Sir James Harrinton, Sir John Cooke, Sir John Hol-
landt, Major Generael Browne, de Commissarissen van beyde
Huysen van 't Parlement van Engelandt, ende den Grave van Lou-
therdale, neffens 3 andere Commissarissen van 't Coninghrijck van
Schotlandt. Daer waren doen ter tijdt by sijne Majesteit den Her-
togh

togh van Yorcke, ende den Hertogh van Glocester, sijne Kinderen.

Sijne Majesteit preparcerde hem voort, om de Propositionen op 't spoedigste te beantwoorden; men presumeert dat de selve weynigh verandert zijn (alleenlijk in eenighe principale circumstantien) van de gene, welke aen hem tot Nieu-Casteel gesonden waren. Daer wert noch dagelijks tusschen de Agenten van sijn Majesteit ende d' Armeec vlijtigh gebefoigneert, aengaende verscheden saken van dit Coninghrijck, daer men een goede uytkomst van verwacht.

Sijn Excellentie Fairfax heeft gepubliceert, ende van gelijcken geproponeert (in sijn Declaratie) eenige wichtige saken, aengaende sijne Majesteit, waer van vele met de Propositionen (die nu sijne Majesteit behandicht zijn) over-een komen. Alle welke saken zijn van groote Importantie, ende veel tijds wech-nemen sullen, om volkomelijck afgehandelt te werden; doch men sal daer op 't spoedigste inede voort-varen.

*Ghedeert tot Hampton-Court den
18 September, 1647.*

E Y N D E.

togh van York, ende den Hertogh van Gloucester, als de Kinder-
 174.
 sijne Majesteyt preparerende hem voort, om de Proposition op
 't Noordelike te be-antwoorden; men heeft in de selve we-
 ngh veranderd zijn (alhoewel in eenighe principelen eene veran-
 dering) van de gene, welke toe hem toe sijn. Alhoewel gelanden wa-
 ren. Daerwert noch d'algemeenste tusschen de Agencien van sijn Ma-
 jesteyt ende d'Armeeynigh g'belogent, zegnende verstaen-
 den taken van die Coninghlyck, daer men een goede uytkomst
 van verwacht.
 Sijn Excellencie Fairfax heeft gepubliceert, ende van gelijcken
 geproponeert (in sijn Declaratie) eenigewichtige taken, zegnende
 sijn Majesteyt, waer van vele niet de Proposition (die nu sijn Ma-
 jesteyt behandelt) zijn over-geen. Alle welke taken sijn
 van groote Importance, ende veel sijn wegh-nemen sullen, om
 volkomenlijk s'ghandelt te werden; doch men sal daer op 't spoec-
 digste inde voort-varen.

Gedrukt tot Hampton-Court den
 18 September, 1647.

E Y N D E